

ROBESPIERRE

LATEN wij even nadenken. Wat was de Conventie eigenlijk? De Conventie was een vergadering, er mee belast een nieuwe Constitutie, of Grondwet, te maken voor de éérste Franse Republiek. Ze was dus een Constituante. En dat duurde drie jaar? Waarom? Omdat de Conventie Frankrijk moest regeren. Ze moest? Ja, want het vaderland was in gevaar. Er was dus een collectieve dictatuur nodig. Maar het gevaar was geweken, dus? Ja maar, er was Robespierre!

1. — DE ONOMKOOPBARE

MAXIMILIEN ROBESPIERRE was een zeer eigenaardig man. Hij was steeds met sobere elegantie gekleed, hij was koud en raadselachtig en woonde in een zeer bescheiden kamer. Hij beschikte niet over het oratorisch talent van Danton. Met veel moeite schreef hij zijn redevoeringen die hij aflas op de toon van een sermoen. Hij sprak steeds over de deugd en de schurken die gevaarlijk waren voor de gemeenschap. Het kwam zo ver, dat men er hem van verdacht zich door een priester te laten helpen. Robespierre was een idealist. Hij streed hardnekkig voor de doorvoering van de democratische beginselen en hij was onbaatzuchtig. Men gaf hem de bijnaam: « de Onomkoopbare ».

2. — DE SUPER-MENS

MARAT, de vriend van het volk, was dood. Robespierre verving hem. Met zijn medewerkers Saint-Juste en Couthon wenste hij echter de morele heropstanding van Frankrijk, en om dit doel te verwezenlijken gebruikte hij de guillotine. Hij voerde de cultus van de super-mens of het super-wezen in. Hij stak een standbeeld, symbool van het atheïsme, in brand en ijverde voor sociale hervormingen.

3. — 9 THERMIDOR

IN naam van de « Deugd » zond Robespierre heel wat mensen naar het schavot, o.m. Danton. Toen deze laatste het schavot beklom zei hij tot de beul: « Toon mijn hoofd aan het volk, want mijn hoofd loont de moeite! » De afgevaardigden, de meelopers, waren ziek van schrik en complotteerden tegen de tiran. Op 9 Thermidor, 27 juli 1794, stemden zij de aanhouding van Robespierre en van zijn vurigste aanhangers. Maar het volk bevrijdde de gevangenen en leidde hen naar het stadhuis. De Conventie stelde hen buiten de wet. Het werd een vechtpartij waarin Robespierre gewond werd. Ten slotte werd hij met zijn vrienden geëxecuteerd...

4. — HET EINDE

ER hadden nog enkele executies plaats. De terroristen Carrier en Fouquier-Tinville werden geguillotineerd, maar het Schrikbewind was ten einde. Er waren nog enkele opstanden, maar ze werden onderdrukt door het leger. Het Comité du Salut Public werd ontbonden, evenals de revolutionaire rechtbank. De Club van de Jacobijnen werd gesloten. Op 26 oktober 1795 had de Conventie voor goed afgedaan. Ze had veel bloed doen vloeien, maar opgelet...

5. — ZE DEED NOG WAT ANDERS

DE Conventie had niet alleen Frankrijk gered, vermits ze de buitenlandse legers van het grondgebied had verdreven, maar ze had op sociaal en cultureel gebied heel wat tot stand gebracht: L'Institut de France, het Collège de France, de Bibliotheek en de Nationale Archieven, de Normaalschool, de Polytechnische School, het Louvre, het Astronomisch en Meteorologisch Instituut. Dank zij Delambre en Méchin had zij het nieuw metriekstelsel gecreëerd. De platina-meter wordt bewaard nabij Parijs.